

Streszczenie decyzji Komisji

z dnia 16 lipca 2008 r.

dotyczącej postępowania przewidzianego w art. 81 Traktatu WE oraz art. 53 Porozumienia EOG

(sprawa COMP/C-2/38.698 — CISAC)

(notyfikowanej jako dokument nr C(2008) 3435 wersja ostateczna)

(jedynie teksty w językach hiszpańskim, czeskim, duńskim, niemieckim, estońskim, greckim, angielskim, francuskim, włoskim, łotewskim, niderlandzkim, polskim, słowackim i słoweńskim są autentyczne)

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2008/C 323/08)

Dnia 16 lipca 2008 r. Komisja przyjęła decyzję dotyczącą postępowania na podstawie art. 81 Traktatu WE. Zgodnie z przepisami art. 30 rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2003 ⁽¹⁾ Komisja niniejszym podaje do wiadomości nazwy stron oraz zasadniczą treść decyzji, wraz z informacjami na temat wszelkich nałożonych kar, uwzględniając jednak uzasadnione prawo przedsiębiorstw do ochrony ich tajemnicy przedsiębiorstwa. Pełen tekst omawianej decyzji w wersji nieopatrzonej klauzulą poufności dostępny jest na stronie internetowej Dyrekcji Generalnej ds. Konkurencji, pod adresem:

http://ec.europa.eu/comm/competition/antitrust/cases/index/by_nr_77.html#i38_698

- (1) Decyzja, wydana na podstawie art. 7 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 1/2003, jest adresowana do dwudziestu czterech organizacji zbiorowego zarządzania z EOG, będących członkami CISAC (*International Association of Collecting Societies of Authors and Composers* — Międzynarodowej Konfederacji Stowarzyszeń Autorów i Kompozytorów). Adresatami decyzji są: Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας (AEPI — Grecja), Autortiesību un komunicēšanas konsultāciju agentūra/Latvijas Autoru apvienība (AKKA/LAA — Łotwa), Staatlich genehmigte Gesellschaft der Autoren, Komponisten und Musikverleger, reg.Gen.m.b.H (AKM — Austria), Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület (ARTISJUS — Węgry), Vereniging Buma (BUMA — Niderlandy), Eesti Autorite Ühing (EAÜ — Estonia), Gesellschaft für musikalische Aufführungs- und mechanische Vervielfältigungsrechte (GEMA — Niemcy), the Irish Music Rights Organisation Limited — Eagrais um Chearta Cheolta Teoranta (IMRO — Irlandia), Komponistrettingheder i Danmark (KODA — Dania), Lietuvos autorių teisių gynimo asociacijos agentūra (LATGA-A — Litwa), Performing Right Society Limited (PRS — Zjednoczone Królestwo), Ochranný svaz Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, o.s. (OSA — Republika Czeska), Société Belge des Auteurs, Compositeurs et Editeurs Scrl/Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers (SABAM — Belgia), Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique (SACEM — Francja), Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije (SAZAS — Słowenia), Sociedad General de Autores y Editores (SGAE — Hiszpania), Societa Italiana degli Autori ed Editori (SIAE — Włochy), Slovenský ochranný Zväz Autorský pre práva k hudobným dielam (SOZA — Słowacja), Sociedade Portuguesa de Autores (SPA — Portugalia), Samband Tónskálda og Eigenda Flutningsréttar (STEF — Islandia), Svenska Tonsättarens Internationella Musikbyrå (STIM — Szwecja), Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto teosto r.y. (TEOSTO — Finlandia), the Norwegian Performing Right Society (TONO — Norwegia), and Stowarzyszenie Autorów ZAiKS (ZAIKS — Polska). ⁽²⁾
- (2) W decyzji wskazano określone klauzule zawarte w umowach o wzajemnej reprezentacji między organizacjami zbiorowego zarządzania, które dotyczą zagadnień członkostwa oraz wyłączności, a także uzgodnioną praktykę stosowaną przez organizacje zbiorowego zarządzania, prowadzącą do ściśle terytorialnego podziału obszarów, na których udziela się licencji. W decyzji stwierdzono, że wspomniane umowy oraz praktyki ograniczają konkurencję oraz są sprzeczne z art. 81 Traktatu WE. W decyzji nie nałożono jednak żadnych grzywien.
- (3) Decyzja dotyczy warunków, na których organizacje zbiorowego zarządzania udzielają licencji na prawa do publicznego wykonania utworów muzycznych oraz zarządzają tymi prawami. Twórcom (autorom tekstów i kompozytorom) przysługuje prawo autorskie (m.in. prawa do publicznego wykonania) do stworzonych przez siebie utworów muzycznych. Organizacje zbiorowego zarządzania (zazwyczaj w danym państwie istnieje tylko jedna) zajmują się zarządzaniem prawami autorskimi w imieniu twórców. W efekcie przeniesienia praw przez swoich członków (twórców i inne podmioty uprawnione), organizacja zbiorowego zarządzania posiada portfel utworów. Zbiór ten stanowi repertuar własny organizacji.
- (4) Wszystkie organizacje zbiorowego zarządzania — adresaci niniejszej decyzji — działają w ramach CISAC. W ramach CISAC uzgodniono wzór umowy, który służy za niewiążący model umowy o wzajemnej reprezentacji między członkami CISAC w zakresie udzielania licencji na publiczne wykonanie utworów muzycznych. Każda organizacja zbiorowego zarządzania zobowiązuje się przyznać uprawnienia do korzystania ze swojego repertuaru innym organizacjom na ich terytoriach. Na skutek utworzenia sieci umów o wzajemnej reprezentacji każda organizacja zbiorowego zarządzania może zaoferować użytkownikom komercyjnym portfel utworów muzycznych z całego świata, lecz z ograniczeniem wykorzystania tych utworów tylko na jej terytorium krajowym (tj. terytorium państwa, w którym prowadzi działalność).
- (5) Omawiana decyzja nie podważa istnienia umów o wzajemnej reprezentacji jako takich, a jedynie kwestionuje niektóre klauzule zawarte w tych umowach oraz uzgodnioną praktykę, której istnienie stwierdzono wśród organizacji zbiorowego zarządzania.

⁽¹⁾ Dz.U. L 1 z 4.1.2003, s. 1.

⁽²⁾ Organizacje zrzeszające autorów z Bułgarii i Rumunii nie są stronami niniejszego postępowania, gdyż państwa te nie były członkami EOG/UE w chwili wszczęcia postępowania.

Klauzula członkostwa

- (6) Do 2004 r. jedna z klauzul wzoru umowy CISAC przewidywała, że żadna organizacja zbiorowego zarządzania nie może bez zgody drugiej organizacji przyjąć w poczet członków twórcy, który jest bądź członkiem tej drugiej organizacji, bądź też obywatelem państwa, na terytorium którego działa ta druga organizacja. Wiele umów o wzajemnej reprezentacji zawartych przez organizacje zbiorowego zarządzania wciąż posiada taką klauzulę członkostwa. Takie postanowienie umowne ogranicza możliwość wyboru przez twórcę organizacji, której członkiem chce zostać, lub możliwość jednoczesnego członkostwa w różnych organizacjach zbiorowego zarządzania z EOG w celu zarządzania prawami twórcy na różnych terytoriach EOG. Ogranicza ono konkurencję między organizacjami zbiorowego zarządzania na rynku świadczenia usług twórcom.

Klauzula wyłączności

- (7) Zgodnie z art. 1 ust. 1 wzoru umowy CISAC organizacja zbiorowego zarządzania upoważnia inną organizację do udzielania licencji i zarządzania repertuarem organizacji upoważniającej na zasadzie wyłączności na terytorium tej drugiej organizacji. Klauzula ta była zawarta we wzorze umowy CISAC do 1996 r. i nadal stanowi część umów o wzajemnej reprezentacji siedemnastu organizacji zbiorowego zarządzania. Wspomniane postanowienie umowne uniemożliwia organizacji zbiorowego zarządzania udzielanie licencji na jej repertuar na innych terytoriach. Uniemożliwia także udzielenie zezwolenia kolejnej organizacji na reprezentowanie tego samego repertuaru na terytorium krajowym innej organizacji zbiorowego zarządzania. W rezultacie organizacje zbiorowego zarządzania gwarantują sobie wzajemnie monopol na swoich rynkach krajowych w zakresie udzielania licencji użytkownikom komercyjnym, takim jak nadawcy i dostawcy treści działający w środowisku *online*. Klauzula wyłączności ogranicza zatem konkurencję między organizacjami zbiorowego zarządzania na rynku udostępniania użytkownikom komercyjnym praw do publicznego wykonania utworów.

Uzgodniona praktyka dotycząca ograniczeń terytorialnych wzdłuż granic państw

- (8) W decyzji zakwestionowano także uzgodnioną praktykę wszystkich organizacji zbiorowego zarządzania, dotyczącą ograniczeń terytorialnych ściśle wzdłuż granic państw. Wszystkie organizacje zbiorowego zarządzania ograniczają w umowach o wzajemnej reprezentacji uprawnienie do udzielania licencji na własny repertuar do terytorium krajowego organizacji będącej drugą stroną umowy. Takie systematyczne ograniczenia terytorialne wzdłuż granic państw stanowią uzgodnioną praktykę, ponieważ nie można ich wyjaśnić indywidualnym zachowaniem rynkowym lub domniemaną potrzebą zachowania niewielkiej odległości geograficznej między użytkownikiem komercyjnym a licencjodawcą. W decyzji zwraca się uwagę na fakt, że

lokalna obecność nie jest potrzebna do zapewnienia kontroli korzystania z licencji na przekaz internetowy, satelitalny i kablowy. Dlatego też jednolite i systematyczne stosowanie ograniczeń terytorialnych wzdłuż granic państw uniemożliwia organizacjom zbiorowego zarządzania oferowanie użytkownikom komercyjnym licencji wielorepertuarowych i wieloterytorialnych, mimo że organizacje te dysponują technicznymi możliwościami udzielania licencji wieloterytorialnych. Ponadto w decyzji stwierdzono, że taka uzgodniona praktyka nie jest obiektywnie konieczna, aby zapewnić udzielanie sobie wzajemnych upoważnień przez organizacje zbiorowego zarządzania.

- (9) Adresaci decyzji bezzwłocznie zaprzestają stosowania klauzul członkostwa i wyłączności, o ile jeszcze tego nie zrobili. Zobowiązano ich także do zaprzestania uzgodnionej praktyki w terminie 120 dni od dnia przekazania decyzji.
- (10) Omawiana decyzja ułatwi twórcom wybór organizacji zbiorowego zarządzania, której bądź którym zechcą powierzyć zarządzanie ich prawami do publicznego wykonania. Leży to w interesie twórców (niezależnie od tego, czy mowa tu o lokalnym kompozytorze czy o twórcy znanym na całym świecie), ponieważ wydajność poszczególnych organizacji, jakość świadczonych przez nie usług oraz warunki członkostwa w nich znacznie się różnią.
- (11) Decyzja umożliwia także organizacjom zbiorowego zarządzania udzielanie licencji na swój repertuar więcej niż jednej organizacji na danym terytorium. W odniesieniu do korzystania z utworów w internecie oraz w drodze przekazu satelitalnego i kablowego decyzja zwiększa szanse użytkowników komercyjnych na uzyskanie licencji obejmujących więcej niż jedno terytorium. Otwierając rynek na większą konkurencję między organizacjami zbiorowego zarządzania, decyzja odegra rolę motywującą te organizacje do poprawy wydajności oraz jakości świadczonych usług, a tym samym przyniesie korzyści zarówno twórcom, jak i użytkownikom.
- (12) Decyzja nie podważa istnienia sieci umów o wzajemnej reprezentacji między organizacjami zbiorowego zarządzania i nie zobowiązuje żadnej z nich do rozwiązania wiążących ją umów dwustronnych. Nie ma ona także na celu ułatwienia „wyścigu na dół” w zakresie wynagrodzeń autorskich. Organizacje zbiorowego zarządzania mogą w dalszym ciągu wykorzystywać istniejący system ustalania wysokości wynagrodzeń autorskich lub też wprowadzić inne sposoby ochrony tych wynagrodzeń. Niemniej jednak decyzja poprawi konkurencję w zakresie wysokości opłat administracyjnych pobieranych od twórców, doprowadzi do osiągnięcia większej wydajności, zmniejszenia opłat administracyjnych i tym samym zwiększenia dochodów twórców.
- (13) Na posiedzeniu w dniu 17 czerwca 2008 r. Komitet Doradczy ds. Praktyk Ograniczających Konkurencję i Pozycji Dominujących wydał przychylną opinię.